

Raid op Bruneval

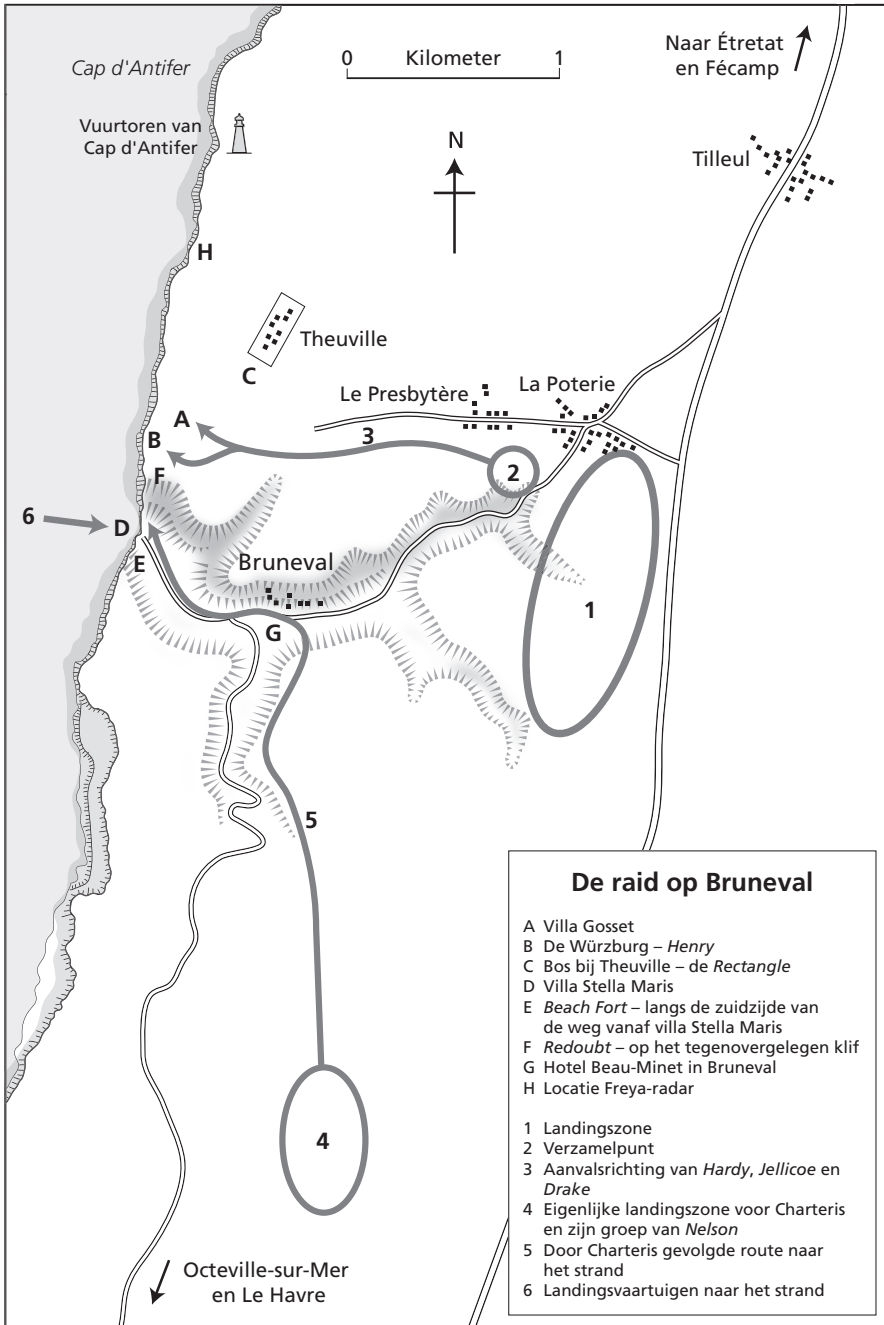
Het ware verhaal achter
de eerste geslaagde raid van Britse parachutisten
in de Tweede Wereldoorlog

Taylor Downing

BBNC uitgevers
Amersfoort, 2014

Inhoud

Proloog: Achter vijandelijke linies	7
1 Radar	11
2 Bawdsey Manor	25
3 Freya en Würzburg	35
4 Vanuit de lucht	45
5 Waarschuwingradar	61
6 De eerste raids	75
7 Wetenschappelijke inlichtingen	95
8 Foto-inlichtingen	109
9 Combined Operations	119
10 Ondergrondse inlichtingen	131
11 Training	141
12 Vrijwilligers voor gevaar	157
13 Het plan	169
14 De verdedigers	179
15 De sprong	187
16 Aanval	199
17 Vuurgevecht	213
18 Die verdomde marine	227
19 Nasleep	241
20 Goed nieuws	251
21 De wetenschappelijke oorlog	267
Epiloog	281
Dankbetuiging	299
Bibliografie	303
Noten	307

Achter vijandelijke linies

Het was de stilte die hem het meest verbaasde. Geen motoren. Geen kanonvuur. Niets bewoog. Deze totale, alles omhullende stilte had hij niet verwacht. Het ongelooflijke lawaai in het vliegtuig had twee uur geduurd en had zijn trommelvliezen bijna vernield. De mannen hadden liedjes gezongen met een gespannen, nerveuze geestdrift. Sommigen hadden zitten kaarten, meestal eenentwintigen. Niemand wilde de anderen laten zien dat hij bang was. En toen ze de landingszone naderden, klonk het geschreeuw van de sprongsergeant die zich inspande om boven het gebulder van de Rolls-Royce Merlinmotoren uit te komen. ‘Klaar maken (...) Aanhaken (...) Gereed houden (...)’ Elke man controleerde of de treklijn van zijn parachute stevig was verbonden met de rail in het vliegtuig. Daarna controleerde hij die van zijn buurman. Na een paar tellen van angstig wachten kwam de kreet toen het rode licht groen werd. ‘Nummer één. Ga-a!’

Hij sprong als vijfde. Hij hoorde het suizende geluid van de schroefwind toen hij door het gat in de bodem van het vliegtuig de 150 meter koude lucht van de februarinacht in viel. Het luchtafweergeschut was in de verte nog steeds aan het schieten. Hij voelde de korte ruk van de parachute die openging, de rustige afdaling, de klap van de plotselinge landing, de zijden parachute die bovenop hem inzakte. Hij maakte zijn harnas los, haalde met moeite de lijnen naar zich toe en maakte een bundel van zijn parachute.

Enkele minuten lang was hij met dit alles koortsachtig bezig geweest. Om de een of andere reden had hij gedacht dat het geluid van de strijd het volgende zou zijn wat hij zou horen. Maar daar was het. De stilte. En de duisternis, afgezien van de maan aan een heldere hemel. Zijn ogen hadden tijd nodig om gewend te raken aan de duisternis, net als dat zijn

oren moesten wennen aan de stilte. Het was griezelig. Maar in de verte hoorde hij een hond blaffen.

Het was de eerste sprong van majoor John Frost in een gevechtssituatie. Hij voelde zich direct opgetogen, omdat hij de val en de landing had overleefd zonder iets te breken. Hij had zelfs geen blauwe plekken.

Om te beginnen deed hij eerst zijn behoefte. Toen verscheen nog geen halve minuut later sergeant-majoor Strachan snel vanuit de duisternis achter de bomen. Natuurlijk, hij had als zesde gesprongen, dacht Frost, meteen na hemzelf. Strachan zou op de grond het dichtst bij hem zijn. De sergeant-majoor was erop getraind om eerst te controleren of alles goed was met zijn bevelvoerend officier.

Ze waren nu achter de vijandelijke linies in bezet Frankrijk. Dit was niet het moment om te treuzelen en na te denken over de nachtelijke hemel. Paratroepers waren het kwetsbaarst in de eerste minuten nadat ze waren geland. Plotseling begon na een korte onderbreking alles tegelijk te gebeuren, alsof ze zich op een filmset bevonden waar de regisseur 'actie!' had geroepen. De andere parachutisten verschenen. Hun ogen begonnen nu gewend te raken aan de duisternis en ze konden elkaar gemakkelijker zien. Ze waren allemaal binnen een paar honderd meter van een rij bomen naast een greppel geland, precies op de goede plek. Frost bedacht dat de RAF schitterend werk had geleverd door hen precies op de LZ (landingzone) af te zetten. Het zou even duren voordat hij ontdekte dat een groep die van het grootste belang was voor de missie, kilometers verderop was afgeworpen en geen idee had waar ze zaten.

Strachan scheen te leiding te nemen en te doen wat een goed getrainde sergeant-majoor doet: de mannen bij elkaar halen en de bussen met uitrusting en hun wapens verzamelen, die tegelijk met hen waren afgeworpen. Veel mannen hadden een van de gloednieuwe machinepistolen – die een stengun werd genoemd – bij zich, een mes en vier Mills-handgranaten. De officieren en hogere onderofficieren hadden een 4,5 mm automatisch pistool.

Er lag sneeuw op de grond. Dat was hun pas op het laatste moment verteld, toen ze op vliegveld Thruyton aan boord van de transporttoestellen stapten. In Engeland lag geen sneeuw. Frost had zich tijdens de vlucht bezorgd afgevraagd of ze hun witte overkleding mee hadden moeten nemen, maar het was te laat. En nu ze op de grond stonden, leek het niet veel uit te maken. De sneeuw dempte hun beweging over het veld,

maar hield hen niet op. En de vijand zou gauw genoeg te weten komen dat ze er waren.

Zodra Strachan de para's in gevechtsformatie had georganiseerd, gaf Frost het bevel hem te volgen. Ze hoefden maar ongeveer 600 meter af te leggen naar hun doelwit. De mannen trokken snel de nacht in, donkere figuren die door het witte landschap slopen. Er waren geen onverwachte hindernissen. Frost besepte hoe goed de informatie was geweest die ze hadden gekregen. Uit de luchtfoto's van het doel van hun missie was een gedetailleerde maquette van de hele locatie gemaakt. Elke man had die bestudeerd en kende in detail zijn eigen rol in de operatie, wist precies wat hem te wachten stond en waar hij naartoe moest. Uit de inlichtingen die voor de overval waren verzameld, kenden ze zelfs de naam van de Duitse sergeant die het commando over hun eerste doelwit voerde.

Frost bedacht hoe opmerkelijk goed ze waren voorbereid. Als de repetities maar niet zo slecht waren gegaan. Ze hadden geen enkele geslaagde 'generale' gehad, zoals hij het noemde. Geen enkele keer waren de oefeningen voor de missie goed afgelopen. Telkens was er iets misgegaan. Soms had de RAF de para's op de verkeerde plaats afgeworpen. Soms was de Royal Navy naar het verkeerde strand gekomen. Eén keer waren ze allemaal in een mijneveld terechtgekomen. Enkele repetities waren uitgelopen op een totale mislukking.

Maar nu ging alles goed. Het kostte de mannen slechts 10 minuten om het veld over te steken en de glooiing op te klimmen naar de vreemde vooroorlogse villa die bovenop de kliffen aan de kust lag. Zodra ze er waren, stuurde Frost de helft van zijn mannen weg om de grote radarinstallatie te omsingelen die op een kleine 100 meter van de villa stond en die het echte doel van de overval was. De bollebozen in Londen moesten weten hoe dit apparaat werkte. Het scheen op niets te lijken dat in Engeland bekend was. De para's konden de vreemde, komvormige en draaibare antenne zien die scherp stond afgetekend tegen het maanlicht. Iedereen had bevel gekregen niet het vuur te openen tot Frost het teken gaf. Verrassing was het belangrijkste van elke raid achter vijandelijke linies. Met wat geluk zou op dat ogenblik geen enkele Duitser van het garnizoen beseffen dat een groep Britse paratroepers was geland en nu bezig was hen te omsingelen.

Binnen enkele minuten waren alle paratroepers in positie. Frost leidde zijn mannen naar de villa die volgens hen dienstdeed als het plaatse-

lijke Duitse hoofdkwartier. Er was tijdens de praktische oefeningen veel gepraat over de manier waarop hij de voordeur zou openen. Eén slimmerik had zelfs geopperd dat hij gewoon moest aanbellen. Maar toen Frost de deur bereikte, bleek die helemaal open te staan. Bijna vergat hij het teken te geven, maar op het laatste moment gaf hij één enkele, lange stoot op zijn fluit. Dit was het teken voor de para's die zich deze nacht over de kliffen hadden verspreid. Meteen brak 100 meter verderop rond het radarstation het schieten los. De aanval was ingezet.